

2. 10. 2001

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Valorizace denního vyměřovacího základu pro stanovení dávek nemocenského pojištění v roce 2002

Systém nemocenského pojištění je určen pro výdělečně činné osoby, které pro případ krátkodobých sociálních událostí zabezpečuje dávkami nemocenského pojištění. Jde o nároková plnění, která jsou po splnění zákonem předepsaných podmínek automaticky vyplácena.

Dávky nemocenského pojištění se stanoví z denního vyměřovacího základu.

Systém nemocenského pojištění je určen pro výdělečně činné osoby, které pro případ krátkodobých sociálních událostí zabezpečuje dávkami nemocenského pojištění. Jde o nároková plnění, která jsou po splnění zákonem předepsaných podmínek automaticky vyplácena.

Dávky nemocenského pojištění se stanoví z denního vyměřovacího základu. Denní vyměřovací základ se zjistí tak, že započitatelný příjem (t.j. veškerý příjem podléhající odvodu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti) zúčtovaný zaměstnanci v rozhodném období (jímž je zásadně kalendářní čtvrtletí předcházející čtvrtletí, v němž vznikla pracovní neschopnost nebo karanténa či jiná skutečnost zakládající nárok na dávky nemocenského pojištění) se dělí počtem kalendářních dnů připadajících na rozhodné období. U osob samostatně výdělečně činných, jestliže jsou dobrovolně nemocensky pojištěny, se denní vyměřovací základ zjišťuje obdobným způsobem s tím, že rozhodným obdobím je zpravidla kalendářní rok předcházející roku, v němž vznikla pracovní neschopnost. Denním vyměřovacím základem osoby samostatně výdělečně činné je úhrn měsíčních vyměřovacích základů pro stanovení záloh na pojistné na důchodové pojištění vydělený počtem kalendářních dnů připadajících na rozhodné období.

Výše denního vyměřovacího základu není neomezená, nýbrž je limitována tak, že se jistá část započítává plně, z další 60 % a k určité části se nepřihlíží. Uvedené částky jsou každý kalendářní rok jiné, protože jsou pravidelně valorizovány.

Zákon č. [61/1999](#) Sb. zavedl pravidelný (každoroční) valorizační mechanismus denního vyměřovacího základu určeného ke stanovení výše nemocenských dávek, a to v závislosti na přepočítacím koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu pro účely důchodového pojištění. Vláda zvýší nařízením vždy s účinností k 1. lednu hraniční částky sloužící k redukci denního vyměřovacího základu, pokud je naposledy stanovený koeficient vyšší než 1. Nařízení vlády č. [346/2001](#) Sb. určilo koeficient ve výši 1,0942. Přepočítací koeficient představuje podíl průměrné měsíční mzdy zjištěné Českým statistickým úřadem za první pololetí roku 2001 (výše této mzdy činila 14.018 Kč) a průměrné měsíční mzdy zjištěné za první pololetí roku 2000 (výše této mzdy činila 12.811 Kč).

V roce 2001 se denní vyměřovací základ redukuje tak, že plně se započítává příjem do 430 Kč (tzv. I. redukční hranice) a z částky 430 až 630 Kč (tzv. II. redukční hranice) 60 %. K částce nad 630 Kč se

nepřihlíží. Hraniční částky denního vyměřovacího základu (t.j. hranice plně započitatelné částky i hranice částky redukované) platné pro období od 1. ledna 2002 do 31. prosince 2002 se určí tak, že se dosud (tedy pro rok 2001) platné limity pro redukcii vynásobí výše uvedeným koeficientem a zaokrouhlí na celé desetikoruny nahoru. V roce 2002 se proto denní vyměřovací základ bude redukovat tak, že se plně započte příjem do 480 Kč, z částky 480 Kč až 690 Kč jen 60 % a k částce nad 690 Kč se nebude přihlížet. Nejvyšší denní vyměřovací základ proto vzroste na 606 Kč oproti letošním 550 Kč.

Procentní sazby stejně jako způsob výpočtu nemocenských dávek zůstávají zachovány. Nemocenské nadále činí po dobu prvních tří kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc, úraz, nebo povinnou karanténu 50 % denního vyměřovacího základu a od 4. kalendářního dne pak 69 %. Ostatní dávky činí 69 % DVZ za kalendářní den. Maximální denní nemocenská dávka proto nyní činí 380 Kč a nově to bude 419 Kč. (Nemocenské dávky se poskytují za kalendářní dny, tedy nejen za dny pracovní, nýbrž i za sobotu, neděli a svátky.)

Výše dávek nemocenského pojištění, na které vznikl nárok před 1. lednem kalendářního roku (od něhož byly zvýšeny redukční hranice denního vyměřovacího základu) a tento nárok trvá aspoň v tomto dni (resp. i dále) se upravuje bez žádosti od tohoto dne podle nové výše redukčních hranic. Jinak řečeno: výše dávek nemocenského pojištění, na které vznikne nárok před 1. lednem 2002 a tento nárok bude trvat dále, tedy aspoň 1. ledna, se upraví automaticky (bez žádosti pojištěnce) podle nové výše dávek.

Z nemocenského pojištění zaměstnanců se poskytují čtyři dávky: 1. nemocenské, 2. podpora při ošetřování člena rodiny, 3. vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství a 4. peněžitá pomoc v mateřství. Z dobrovolného nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných se poskytují jen dvě plnění, a to nemocenské a peněžitá pomoc v mateřství.

Richard W. FETTER (právník)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Co jsou zaměstnanecké opce a jak funguje jejich zdanění v roce 2026](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporáční autonomie](#)
- [10 otázek pro ... Michala Kunu](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Rovné odměňování a transparentnost mezd: nové povinnosti zaměstnavatelů](#)